1850. N°. 1[illegible]

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 16 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 October.

Uit het 26sten Verslag van het Nederlandsch Genootschap: *Tot zedelijke verbetering der gevangenen*, over den jare 1849, ter Algemeene Vergadering van 16 Mei 1850, ontleenen wij het volgende:

Als Hoofdbestuurders waren tegenwoordig de Heeren: W. H. Warnsinck, Bz., Voorzitter; Jhr. Mr. J. M. Deutz van Assendelft, Thesaurier; Ds. A. A. Stuart, Secretaris; Jhr. Mr. F. L. H. J. Bosch van Drakestein; Dr. C. C. van Hees; C. F. Lupasco; P. Louwerse, en Ds. Is. Prins.

Onder de Afgevaardigden der Afdeelingen, bevond zich uit Leyden Mr. D. Tiebeel Siegenbeek.

De 25-jarige gedachtenisviering ten vorigen jare, had het genootschap tot nieuw leven gewekt. In vele Afdeelingen werd een aanzienlijk getal Leden aangeworven, elders nieuwe Afdeelingen opgerigt, als te 's Hertogenbosch, te Almelo, te Assen, te Enkhuizen, alsmede verscheidene nieuwe correspondentschappen.

De afdeeling Sneek heeft eene gift van *f* 100.— ontvangen. Slechts twee legaten vielen het Genootschap in dit jaar ten deel. Het eene van *f* 200.— van wijlen Ds. A. J. Snouck Hurgronje, te Middelburg; het andere van *f* 100.— van wijlen den Heer Mr. H. A. Nederburgh, te Zutphen, in leven Voorzitter der Afdeeling aldaar. Van den Secretaris onzer Afdeeling te Leyden ontving onze Thesaurier, van eenen onbekenden gever, onder het postmerk 's Gravenhage toegezonden, een Certificaat 2½ pCt. W. S. *f* 200.—.

Het getal Leden bedroeg op December 1849, 3246, waarvan 2650 onder de afdeelingen, en 596 onder de Correspondenten.

De werkkring des Genootschaps werd in het afgeloopen jaar schijnbaar kleiner, maar in de daad grooter. De bevolking zelve der onderscheidene gevangenissen werd allengs kleiner. Waaraan dit moet worden toegeschreven, wagen wij niet te beslissen.

Toen het Genootschap zijnen werkkring aanving, had het niet alleen met bittere veroordeelen en bespotting te kampen, maar stond het ook geheel aan zich zelve overgelaten in zijne zorg, om ontslagenen te plaatsen en door werkzaamheden voor vernieuwing van misdrijf te bewaren. In de laatste jaren is de Christelijke liefde als uit den slaap ontwaakt, om zich het lot van gevallenen en boetvaardigen aan te trekken en aan het verderf te ontrukken, waartoe zij telkens op nieuw bloot stonden. Met dat schoone doel werd het gesticht van Hoenderloo en Steenbeek opgerigt. Het gesticht van Montfoort staat geopend voor zedelijk verwaarloosden, terwijl onze Suringar aanhoudend zijne krachten inspant, om eenmaal henen te kunnen wijzen op een Nederlandsch Mettray. Inmiddels mogen wij ons verheugen in de oprigting van het Doorgangs-huis te Hoenderloo, waarvan wij boven gewaagden. Onze hooggeachte Mede-hoofdbestuurder Van Vollenhoven, deelde ons reeds voor 2 jaren daartoe het plan mede, en verzocht tot de volvoering eene bijdrage uit de kas des Genootschaps. Ofschoon hoogen prijs stellende op zulk eene stichting, meenden wij daartoe evenwel niet te mogen beschikken over de gelden, ons tot een bepaald doel toevertrouwd. Sedert het gesticht echter genoegzaam volbouwd, en reeds van den beginne aan dienstbaar is geworden, om ontslagenen op te nemen en te huisvesten, tot dat zij eenige dienst gevonden hebben, hebben wij evenzeer vrijheid gevonden, om uit de Algemeene kas eene som van *f* 200.— tot de voltooijing bij te dragen van eene inrigting, die ons op den duur behulpzaam zal kunnen zijn, om ontslagenen aan zich zelve en de maatschappij terug te geven. Dat zijn hulpbronnen, waarop de eerste arbeiders niet konden of durfden hopen! Zouden ze ons, M. H., niet tot eene krachtige, ja als tot eene Hemelsche wekstem zijn, om, door geene vroegere teleurstellingen ontmoedigd, maar ontvonkt door de hoop op betere uitkomst, niet slechts met administrative trouw en naauwgezetheid, maar met warme liefde tot God en den naaste voort te bouwen op hunnen grondslag: het geloof, werkzaam door liefde, gesterkt door de hope, — eene hope, die niet beschaamt. — Wel moge zij duizendwerf verijdeld schijnen, maar wie zal ook de vruchten berekenen, die eene goede zaadkorrel, al is 't ook in de late stervensure, dragen kan voor den Hemel? Wij zien ze [illegible]niet. Eén merkt ze op, en zamelt ze in voor den dag des oogstes, waarin de barmhartigheid zal roemen tegen het oordeel, dat ons allen wacht, terwijl de Heer ons reeds hier nu en dan verblijdt met een bemoedigend teeken.

Van wege de afdeeling Leyden werd gemeld dat het aantal gevangenen dalende is, hebbende de bevolking in het Huis van Arrest naauwelijks meer dan 40 bedragen. Daaruit ontstond gelegenheid, om aan de gevangenen bezigheid te verschaffen bij de vlasspinnerij, van Regeringswege ingevoerd. Het schoolonderwijs, ten vorigen jare gestaakt, werd weder ingevoerd en, onder dagelijksch toezigt van den Cipier, toevertrouwd aan twee veroordeelden in het Huis van Arrest, die zich met ijver en goed gevolg van hunne taak kweten, zoodanig dat menigeen, vroeger onbedreven, in het lezen en schrijven tamelijk bedreven was. Ook het onderwijs in de Militaire Strafgevangenis verkreeg eene belangrijke uitbreiding. Onder de leiding van den bekwamen Onderwijzer E. de Groot, mag men zich daarvan goede vruchten voorspellen.

De zorg voor ontslagenen leverde weinig belangrijks op. Aan 32 personen werd eene geringe geldelijke bijdrage of eenig reisgeld verstrekt, terwijl men zes andere in staat stelde, eenig bedrijf aan te vangen, om in hun onderhoud te voorzien. Niet allen slaagden, maar geen hunner verviel weder tot misdrijf. De kosten van een en ander bedroegen eene som van *f* 192.37½.

'S GRAVENHAGE, 15 October.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan zijnen Commissaris in Overijssel Mr. G. J. Bruce, en in zijne plaats benoemd Jhr. Mr. C. Backer, Lid van de Tweede Kamer.

— De aanspraak waarmede de nieuw benoemde Voorzitter der Tweede Kamer, de Heer Mr. A. J. Duymaer van Twist, de zitting heeft geopend, luidde als volgt:

MIJNE HEEREN!

Met zeer verschillende gewaarwordingen heb ik deze plaats ingenomen. De onderscheiding mijner geachte ambtgenooten, door de keuze des Konings bevestigd, streelt mij: waarom zoude ik het ontveinzen? Maar van de andere zijde drukt mij de vrees, dat ik daaraan in menig opzigt niet zal kunnen beantwoorden.

Levendig gevoel ik, Mijne Heeren, hoe zeer uw bijstand onontbeerlijk is ter vervulling der taak, die mij is opgedragen, maar ik reken op dezelfde welwillendheid, die mij op deze plaats heeft gebragt.

De tegenwoordige zitting der Staten-Generaal is onder gunstige omstandigheden geopend.

Het jaar 1848, dat een nieuw en gewigtig tijdperk opende voor de geschiedenis van vele volken van Europa, misschien ook voor die van sommige andere deelen der wereld, dat jaar, dat zooveel jammer en ellende met zich voerde, terwijl het ons nog slechts ten deele gegund is te gissen naar het goede, dat de hoogste Wijsheid en Liefde uit al dat kwaad voor de menschheid zal doen voorkomen: — het jaar 1848, met zijne stormen, bragt wel is waar ook in Nederland geene bevrediging aan voor allen en in alles, maar toch in vele opzigten zuivering en verbetering, zeker geene omverwerping en vernieling van het bestaande. Door de wijsheid des Konings, door de gematigdheid van zijne raadslieden en van de Vertegenwoordiging, door het gezond verstand vooral van het Nederl. Volk, is het, onder Gods zegen, mogelijk geweest de grondslagen van ons Staatsgebouw te verbeteren en te bevestigen, zonder toe te geven aan overdreven eischen van den geest die de volken beroerde.

Het was niet weggelegd voor den Vorst, aan wien Nederland de gewijzigde Grondwet te danken had, om haar in werking te brengen. Die grootsche taak, door zijnen geëerbiedigden opvolger vervuld, zal de banden versterken, die sedert eeuwen Nederland en Oranje zoo naauw hebben vereenigd. Veel, waarvoor hem de natie dankbaar is, werd reeds onder zijne regering tot stand gebragt. En wanneer wij letten op hetgeen de Grondwet voorschrijft, op de woorden door den Koning onlangs in deze zaal uitgesproken, op hetgeen van zijne regering met grond mag worden verwacht, dan mogen wij vertrouwen, dat ook de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal goede vruchten zal opleveren voor het Vaderland; dat zij ons eene belangrijke schrede verder zal brengen op de baan, door de Grondwet aangewezen.

Mijne Heeren, wachten wij ons voor afwijking van die baan. De Grondwet worde naar haren waarachtigen geest uitgevoerd! 1848 bewaarde ons voor revolutie: dat zij alleen behoeft terug te treden, die eenmaal te ver was gegaan. Trachten wij, even als in 1848, ook thans het bewijs te leveren, dat het ware constitutionele leven in iets anders bestaat, dan in voortdurende slingeringen tusschen revolutie en reactie.

Wat mij althans betreft, ik zal trachten voort te gaan op den weg, tot hiertoe steeds door mij bewandeld. Ik zal dit te meer doen, nu de ondervinding, mij thans te beurt gevallen, mij bevestigt in de overtuiging, dat die weg ook door vele anderen voor den waren wordt gehouden, die uitloopt op het heil van Nederland. En die weg is: bedaarde en standvastige ontwikkeling en verbetering, naar den toestand en de behoeften van ons volk en van onzen tijd.

Vangen wij dan onze gewigtige werkzaamheden aan met ijver, met zelfopoffering en nederigheid en vast vertrouwen op den Goddelijken bijstand! Ik zal mij gelukkig achten, indien ik er in mogt slagen om, met het oog op de Grondwet en het Reglement van Orde dezer Kamer, onzen arbeid met orde, met waardigheid en met onpartijdigheid te leiden.

Plegtig beloof ik, dat alle mijne pogingen daartoe zullen strekken.

En met deze belofte, verklaar ik het Voorzitterschap van de Tweede Kamer der Staten-Gederaal te aanvaarden.

— Men verzekert, dat tot de veranderingen in het belastingstelsel, die eerlang aan de Staten-Generaal zullen worden voorgedragen, ook zal behooren eene verhooging van de accijnsen op het gedisteleerd.

— Heden morgen vergaderen de Afdeelingen van de Tweede Kamer: 1° tot het benoemen van leden der Commisie tot herziening van het Reglement van Orde der Kamer; en 2° tot het in overweging nemen van het Ontwerp-adres in antwoord op de Troonrede.

— Heden middag ten half 4 ure zitting van de Tweede Kamer, waarin waarschijnlijk de Commissie voor het adres haar rapport zal uitbrengen en de dag der beraadslagingen daarover bepaald worden.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 14 October.

In deze zitting zijn benoemd tot leden voor de commissie voor de Stenographie uit deze Kamer, de Heeren Philipse, de Brauw en van Aylva van Pallandt.

De Commissie van het adres, in antwoord op de Troonrede, draagt het volgende voor:

SIRE!

1. De Eerste Kamer der Staten-Generaal, het uitvloeisel van de onlangs in werking gebragte grondwettige instellingen, acht zich gelukkig U. M. de hulde van haren eerbied en gehechtheid te komen aanbieden.

2. Met genoegen mogten wij van Uwe Majesteit vernemen, dat de betrekkingen met alle Mogendheden zich door goede verstandhouding kenmerken, en dat de geschillen met de republiek van Venezuela ontstaan, door voldoening aan de bezwaren en vorderingen dezerzijds ingebragt, zijn beeindigd.

3. Wij koesteren de hoop, dat door de zorg van Uwer Majesteit regering de moeijelijkheden, in Duitschland gerezen, de belangen van Nederland met opzigt tot Limburg niet zullen schaden.

4. Wij verheugen ons in den vooruitgang van den buitenlandschen handel; en vermeenen, met Uwe Majesteit te mogen hopen, dat de jongste veranderingen in onze scheepvaart-wetgeving op de welvaart van het Vaderland, in allen deele, eenen gunstigen invloed zullen uitoefenen.

Mogen die veranderingen het Uwer Majesteits regering gemakkelijk maken, de nadeelen te keeren, welke uit de opzegging van bestaande tractaten, door de genoemde republiek, kunnen voortvloeijen.

5. Aangenaam was het ons te vernemen, dat de zee- en landmagt zich voortdurend loffelijk van haren pligt kweten en alzoo Uwer Majesteits goedkeuring verwierven. Ook daarom zien wij de voor te dragen wetten op de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der militaire Officieren met belangstelling te gemoet.

6. Wij juichen het toe, dat doelmatige vereenvoudiging van het beheer en de inrigtingen der marine reeds in het volgende jaar de middelen tot eene, voor handel en kolonien gewenschte, vermeerdering van de active zeemagt zal doen vinden.

7. Uwer Majesteits zorg voor een deugdelijk verdedigings-stelsel hoog waarderende, vermeenen wij tevens te mogen hopen, dat de voorbereidende maatregelen tot de vorming daarvan weldra eenen goeden uitslag zullen erlangen, en tot vereenvoudiging en besparing leiden.

8. Levendig, Sire, is onze belangstelling in de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere wererddeelen; met vreugde vernamen wij van Uwe Maj. de gunstige berigten omtrent hare geldmiddelen. De voordragten tot regeling der koloniale belangen, die Uwe Maj. overeenkomstig de Grondwet, toezegt, zullen, zoo wij hopen, op den toestand dier bezittingen een' gewenschten invloed uitoefenen.

9. Met dankbare erkentenis aan de Voorzienigheid, ontvangen wij Uwer Majs. mededeeling, dat de gezegende oogst des vorigen jaars zoo zeer tot verligting der armoede heeft bijgedragen; en moge die van het loopende jaar al middelmatig zijn uitgevallen, wij vinden met Uwe Maj. stof tot tevredenheid en bemoediging voor eenen huishoudelijken toestand in het goede, dat zich openbaart in onderscheidene takken van landbouw en nijverheid, en niet het minst in de gestadige uitbreiding van alle middelen van vervoer, waardoor de levendigheid van het binnenlandsch verkeer, die vruchtbare bron van veler welvaart, zoo krachtdadig wordt ondergesteund.

10. Hebben sommige oorden des Rijks, in den afgeloopen winter, door storm en watervloed zwaar geleden, te regt mogt Uwe Maj. de nationale weldadigheid roemen, die op zijne roepstem met onbekrompenheid te hulp kwam, en de ramp, zooveel zij vermogt heeft gelenigd.

11. Wij verblijden, ons Sire, dat H. M. op de bevordering van onze gemeenschap met naburige landen bedacht is. De overtuiging, dat daardoor nationale welvaart zal worden bevorderd, zal ons de daartoe strekkende voordragt met belangstelling doen onderzoeken.

12. Bij de behandeling der Rijks-begrooting zullen wij onze onverdeelde aandacht schenken aan de maatregelen, die tot voorziening en tot verbetering van den staat onzer rivieren zullen blijken noodig te zijn.

13. Van groot gewigt achten wij U. M. toezegging, dat verscheidene voordragten, uit de Grondwet voortvloeijende, ons eerlang zullen worden aangeboden; te meer daar die Grondwet omtrent sommige vroegere aanbieding verlangde. Tevens mogen wij voor U. M. den eerbiedigen wensch niet verbergen, dat ook het ontwerp van wet op het onderwijs, daarbij niet achterblijve.

14. Het geopend uitzigt op het verdwijnen van het te kort eens vroegeren dienstjaars, door het ruim vloeijen van de bronnen van inkomsten, gevoegd bij een spaarzaam beheer, moet hoog gewaardeerd worden. Dit laatste mag, zelfs bij gunstigen toestand der geldmiddelen, niet uit het oog worden verloren.

15. De ontwerpen tot verbetering van het belastingstelsel en de zoo dringend noodzakelijke ter uitvoering van artt. 122 en 176 der Grondwet, zullen wij met aandacht overwegen.

16. Vele en gewigtige werkzaamheden, Sire, zullen alzoo aan de Volksvertegenwoordiging worden opgedragen; mogen zij, bevorderd door gemeen overleg, onder den zegen des Almagtigen, vruchten dragen tot bevestiging en bestendiging van de welvaart en het geluk van ons dierbaar Vaderland.

De behandeling van dit adres wordt bepaald op morgen ochtend en de zitting opgeheven.

Zitting van Dingsdag 15 October.

In deze zitting is het ontwerp van adres, in antwoord op de Troonrede, onveranderd met algemeene stemmen aangenomen.

Bij de behandeling van § 13, is ter sprake gekomen het vraagstuk, nopens de niet-aanbieding in de vorige zitting, van de ontwerpen der organieke wetten en het niet vermelden in de Troonrede van de voordragt van wet nopens het Onderwijs. De Minister van Binnenl. Zaken en van Justitie hebben de niet-aanbieding verdedigd, op grond der veelvuldige werkzaamheden en de ontbinding der Kamers, de Minister van Binnenl. Zaken heeft gezegd, dat dit ontwerp nog niet in dien staat is, om te worden ingediend.

De Vergadering is tot nadere bijeenroeping uiteen gegaan.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 14 October.

In deze zitting heeft de Heer Mackay zitting genomen.

Wordt voorgelezen een koninklijk besluit, waarbij de Minister van Financien gemagtigd wordt tot het aanbieden der voordragten, betrekkelijk de staats-begrooting voor 1851.

De genoemde Minister bekomt daarop het woord, ten einde 1° eenige inlichtingen te geven omtrent 's Rijks financiëlen toestand in het algemeen; 2° eenige algemeene opmerkingen te maken, betreffende de voorgestelde begrooting. Z. Exc. heeft hoofdzakelijk het volgende aangemerkt:

Het tekort van 1848, verleden jaar geraamd op *f* 9,818,969, is gebleken te bedragen *f* 9,720,092. In mindering daarvan kunnen strekken: 1° de batige sloten van vroegere diensten *f* 1,076,102; 2° het batig slot der dienst van 1849, begroot op *f* 7,557,545. Weshalve het tekort van 1848 op 1° Januarij jl. niet meer dan *f* 1,086,445 bedroeg. Het ongemeen gunstige slot over 1849 is een gevolg van de uitermate voordeelige omstandigheden voor den verkoop der koloniale producten, waarvan een groot deel in 't vorige jaar onverkocht was gebleven. De hoogere prijzen voor de grootere hoeveelheid deden het batig slot der koloniale rekening de raming overtreffen met *f* 5,893,333. Daarentegen bleef de opbrengst der gewone middelen *f* 472,079 beneden de raming, bijna uitsluitend ten gevolge van mindere opbrengst der registratie en successie. Eene krachtige bijdrage tot dekking van het tekort heeft daarentegen het standvastig doorgezet stelsel van bezuiniging op de staatsdienst veroorzaakt. Op de uitgaven, die waren toegestaan ten gezamentlijken bedragen *f* 72,349,564, is eene som van *f* 1,986,039 bespaard. Deze som overtreft nog verre hetgeen in den aanvang van 1849 berekend was; zij bewijst, dat de herhaaldelijk gegeven belofte van zuinig beheer geen ijdele klank is geweest, en moge tot waarborg strekken, dat voortdurend geen dan volstrekt noodig gebruik gemaakt zal worden van de toegestane penningen.

Het tekort van 1848, thans teruggebragt op nog niet elf tonnen gouds, zal, naar men zich mag voorstellen, geheel gedekt worden door de uitkomst van het loopende dienstjaar. In de negen eerste maanden van dit jaar hebben de ontvangsten *f* 40,213,352 beloopen, terwijl de raming over dat tijdperk *f* 39,852,654 was; en de ontvangsten zijn nu reeds *f* 1,038,298 meer dan in dezelfde 9 maanden van 1849. — Naar den afloop der laatste veilingen van koloniale producten, bestaat het gegrond vooruitzigt, dat de uitkomst van de koloniale dienst de daarvan gemaakte raming overtreffen zal.

Van de 4½ pCt. schatkisbiljetten, waarvan 1848 voor acht mill. in omloop gebragt moest worden, is reeds zooveel ingetrokken, dat op 1° October jl. nog slechts voor *f* 3,752,800 in omloop was, en het grootste gedeelte daarvan zal vóór 31 Dec. ingetrokken zijn.

De Minister meent, dat de gunstige staat onzer financien onwederlegbaar aanduidt, dat de materiële toestand der natie, over 't algemeen genomen, vooruitgegaan is.

Voorts heeft de Minister gesproken over de nieuwe begrooting, en daaromtrent aangemerkt, dat die, wat hare inrigting betreft, geheel overeenkomt met de vorige. — Wat het bedrag aangaat, dit is *f* 69,808,778. De raming overtreft die van het loopende jaar met *f* 200,667, en de werkelijke uitga-

ven over 1849 met ƒ423,134; de Minister vertrouwt echter, dat de werkelijke uitgaven weder beneden de raming zullen blijven.

Ten aanzien van de wet op de middelen over 1851, heeft de Minister gezegd, dat het voor de Regering in het algemeen en voor hem, Minister, in het bijzonder eene groote teleurstelling is, dat de menigvuldige werkzaamheden gedurende de vorige zitting verhinderd hebben dat de voordragt, welke is ontworpen ten aanzien der wijzigingen van het belastingstelsel, tegelijk met de begrooting ingediend is. Z. Exc. heeft daarbij gevoegd, dat hij zich vleit, dat de beraadslaging over dat onderwerp in den Staatsraad spoedig genoeg zal zijn afgeloopen, om nog eene tijdige beslissing dienaangaande te kunnen uitbrengen, en de wet op de middelen, in verband met die voordragt, te kunnen wijzigen. Inmiddels heeft de Regering, ingevolge het stellige voorschrift der Grondwet, de begrooting dadelijk moeten indienen, en dus in het ontwerp de bestaande middelen moeten opnemen.

Uit de raming der middelen blijkt intusschen, dat het vermoedelijk batig slot ƒ981,160 zal bedragen.

De Minister heeft daarna de aandacht gevestigd op eenige in de vorige Zitting aangenomene en thans ingevoerde wetten, en daarbij op de postwet, welker uitkomst gedurende de eerste maand geenszins ongunstig is geweest en het vermoeden wettigt, dat de voor dit jaar geraamde opbrengst overtroffen zal worden. Men heeft echter, uithoofde van den invloed dien de regeling van het postwezen met het buitenland kan hebben, de raming van 1851 niet hooger dan die van 1850 durven stellen. De opbrengst van September is slechts ƒ4400 minder dan die van Augustus; het getal der met den post verzonden brieven is met ruim 60 pct. toegenomen en vermeerdert nog dagelijks.

De nieuwe verordeningen op het Munt-Collegie voldoen aan het doel, 't welk was vermindering van uitgaven. Met de thans aangevangen inwisseling van de stukken van 5 en 10 cents zal het werk der vermunting van het zilver zijn afgeloopen. De door de Regering genomene maatregelen ten aanzien van de inwisseling der gouden munten, hebben aan de verwachting beantwoord. De som, die in de maand Julij in de schatkist is gevloeid, bedraagt 50 millioenen. Het volle bedrag der muntbiljetten was niet toereikende, en de Regering heeft van de Ned. Bank 6 millioenen ter leen moeten vragen tegen eene rente van 2 pct. 's jaars. Reeds is voor 21 millioenen aan goud verkocht. Die verkoop wordt voortgezet. De schuld aan de Ned. Bank is afgelost. De lage prijzen van het goud en zilver werken echter thans den afzet eenigzins tegen. De wisselkoers belemmert den uitvoer van het goud. De onderlinge prijsverhouding van het goud tot het zilver is inmiddels weinig of niet veranderd, 't welk als een allezins geruststellend verschijnsel mag worden aangemerkt. Mogten er nog gelden noodig zijn voor de inwisseling, dan zullen die bestreden kunnen worden uit de gewone middelen van het loopende dienstjaar.

De Minister heeft ten slotte opgemerkt, dat hij op daadzaken heeft gewezen, die duidelijk spreken; — dat het onstaatkundig zou zijn, om alleen acht te geven op de schaduwzijde van onzen toestand; maar dat men het goede, 't welk zoo ruimschoots aanwezig is, niet over het hoofd mag zien. De behandeling der begrooting zal, zoo hij zich vleit, kunnen strekken om dat goede nog meer te doen uitkomen.

Is besloten de mededeeling van den Minister, met de tot de begrooting behoorende stukken, te doen drukken.

Bij de Kamer is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan dertien daarbij genoemde personen.

Op voorstel van den Heer Wintgens, wordt, met 34 tegen 16 stemmen, besloten het *geheele* Reglement van Orde te herzien.

De Commissie, belast met het ontwerpen van het adres van antwoord op de Troonrede, brengt haar ontwerp ter tafel. — Dit zal gedrukt en aan de afdeelingen verzonden worden.

De Zitting is daarna opgeheven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 October.

De President heeft aan den Minister van Binnenl. Zaken een crediet toegestaan van 103,000 fr. voor de betaling der gekochte schilderijen uit de galerij van wijlen Z. M. Willem II der Nederlanden, die in het Museum der Louvre zullen geplaatst worden.

— In het armhuis te Marseille is dezer dagen een man van 106 jaren overleden.

— Marokko is in vollen opstand wegens een bevel des Keizers, dat de huiden van al het geslagte vee aan hem moeten afgeleverd worden.

ITALIË.

ROME, 3 October.

De Paus heeft den 29sten September twee besluiten van het Collegie der kerkplegtigheden afgekondigd. Het eerste erkent de heldhaftigheid der deugden van de eerwaardige dienstmaagd Gods, Angela Maria Astorch, eene Spaansche Capucyner non. Het tweede verklaart, dat men gerustelijk kan overgaan tot de zaligspreking der eerwaardige Maria Anna de Jesus de Paredes, eene Peruaansche maagd, bijgenaamd de lelie van Quito.

— De Paus heeft geen aanspraak gehouden in het Consistorie van 30 September, maar zou die in het Consistorie doen, dat heden gehouden werd; doch ook toen heeft dit geen plaats gehad, zoo als men meent, ten gevolge van het pas ontvangen berigt van de verbanning der Aartsbisschoppen van Turijn en Cagliari.

— Het Fransche bezettingsleger zal wederom worden verminderd en voortaan bestaan uit 4 regimenten infanterie, 2 bataillons jagers, 1 regiment ruiterij en een daaraan geëvenredigde artillerie.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 10 October.

De Keizer zou, naar men verzekert, in het huwelijk treden met de Prinses Sidonia van Saksen, geboren 18 Augustus 1834, derde dochter van Prins Johan van Saksen.

— De Keizer is den 11den te Bregenz aangekomen en heeft aldaar een mondgesprek met den Koning van Wurtemberg gehad.

— Het patent ter invoering van eene belasting op het verbruik en het gedistilleerd in Hongarijë en aangrenzende landen is door den Minister van Finantiën in gereedheid gebragt.

— Door de Aartshertogin Maria Dorothea, weduwe van den Aartshertog Joseph, eene Wurtembergsche Prinses, is in naam van de Protestanten in Hongarijë aan Z. M. een adres aangeboden, hetgeen talrijke klagten bevat over verongelijkingen hun aangedaan.

FRANKFORT.

12 October.

Dr. Gutzlaff zal hier eerlang eene openbare voorlezing houden ten gunste van de bevordering van het Christendom in China.

DENEMARKEN.

Overal wekt het ongelukkig lot van Frederikstadt deelneming, want niet alleen worden in Sleeswijk, maar ook in Kopenhagen en andere plaatsen gelden bijeengebragt om de gevlugte en van alles beroofde inwoners te ondersteunen.

— Uit Rendsburg wordt van den 7den gemeld, dat men van eenen verderen aanval op Frederikstadt voor goed had afgezien.

— In Holstein is men ijverig bezig om het leger met 10,000 man te versterken. De noodige uniformen waren besteld; doch de manschappen ontbraken nog, die men echter uit vrijwilligers hoopte te vinden.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12den October de Heer A. van Delden, van Deventer, in de Regten, met *Theses*.

De DIRECTEUR VAN HET POSTKANTOOR verwittigt het Publiek, dat met 15 October de Winterdienst op de Spoorwegen een aanvang zullende nemen, niettemin bij voortduring met de vier het geheele jaar doorloopende treinen, in alle rigtingen van ons Rijk brieven worden verzonden, en de Brieven-bus steeds 20 minuten voor het vertrek der treinen zal worden geledigd, terwijl voor de brieven van hier per Nachtposten vertrekkende, de laatste ligting ten 12 ure des nachts zal plaats hebben.

Het Kantoor is voor het Publiek overigens den ganschen dag geopend, waar alle verdere informatiën kunnen worden verkregen.

LEYDEN, 14 October 1850. W. P. KLUIT.

Ten behoeve der twee bejaarde hulpbehoevende Zusters (zie de Cour. van ll. Maandag) is aan het Bureau der *Leydsche Courant* ontvangen van A. Z. ƒ5.—; van L. ƒ2.—; van D. C. ƒ2.50, en van * een Muntbillet van ƒ10.—.

212de Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Trekking. Nos. 18142 en 18568 ieder een prijs van ƒ1,000.
2de " No. 213 een prijs van ƒ25,000. Nos. 3 en 7459 ieder een prijs van ƒ1,250. Nos. 3030, 6980 en 12659 ieder een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIËN.

Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, M. A. KRANTZ — KIST.
LEYDEN, 13 October 1850.

Heden verloste zeer voorspoedig van een' ZOON, J. M. VISSER, geliefde Echtgenoot van
P. J. MEERBURG, *Apotheker*.
LEYDEN, 14 October 1850.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onze beminde Zuster en Behuwd-Zuster, betuigen wij, bij deze ook namens onze betrekkingen, onzen innigen dank.
M. J. HOELEN.
LEYDEN, 15 October 1850. J. E. W. HOELEN, VISSER.

De Schuldeischers in het Faillissement van D. ROBBERS, *Mattenwerker en Kamerbehanger*, te *Leyden*, worden **opgeroepen** tot bijwoning der Tweede Verificatie van Schuldvorderingen te zijnen laste, welke door den Edel Achtb. Heer Regter-Commissaris bepaald is op Woensdag den 23sten October 1850, des voormiddags te *elf* ure, in de zaal der Arr.-Regtbank.
De Curator J. G. KIST.

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan Mejufvrouw ANTJE KET, Weduwe GERRIT VAN DER STRAATEN, gewoond hebbende te *Leyden*, en aldaar onlangs overleden, worden verzocht daarvan **Opgave** of **Betaling** te doen vóór den 1sten November 1850, ten Kantore van den *Procureur* DOEFF, op de Breedestraat, Wijk II, N°. 271, te *Leyden*.

De Directie van het Nederlandsche Bijbelgenootschap, Afdeeling *Leyden*, maakt hare Stadgenooten bekend, dat de **Jaarlijksche Algemeene Vergadering** dier Afdeeling, op aanstaanden *Donderdag den* 17[den] *October*, des avonds ten 6 ure, in de Walsche Kerk, weder zal worden voorafgegaan door eene **Openbare Godsdienstoefening**, waarin het gewone **Verslag** zal gedaan worden, en tot welker bijwoning zij allen uitnoodigt, die in de goede zaak der Bijbelverspreiding belang stellen.

Namens de Directie voornoemd,
A. DOYER Tz., *Secretaris*.

Ds. J. DE LIEFDE zal, te beginnen met den 17[den] dezer, als ten vorigen jare, gedurende de Wintermaanden om de veertien dagen, Donderdags avonds ten 7 ure, in de *Christelijk Afgescheidene Kerk* alhier, eene Godsdienstige rede houden.

NOORDWIJKSCHE GEDROOGDE GROENTEN,

TE BEKOMEN BIJ

C. F. HAZENBERG,

Breedestraat, Wijk IV, N°. 194.

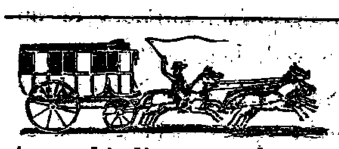

De Ondergeteekende heeft de eer de belanghebbenden te berigten, dat gedurende de Winterdienst van den Hollandschen Spoortrein, zijne Diligence, in verbinding met de eerste en laatste treinen van *'s Hage* naar *Rotterdam*, en van daar naar *'s Hage*, zal afrijden als volgt:

Van *Leyden* naar *'s Hage* 's morgens ten 7 ure 15 minuten.
» *'s Hage* » *Leyden* 's avonds » 9 » 30 »

LEYDEN, 14 October 1850. J. M. LE CLERQ.

TE HUUR:

Een nieuw getimmerd BOVENHUIS, met twee Voorkamers en een Achterkamer, alle Behangen, Keuken met Regen- en Putwaterspomp en verder voorzien van alle gemakken. Te bevragen bij H. J. LA BREE, *Mr. Kuiper*, op den Ouden Rhijn.

Bij de door den Notaris WYNSTROOM gehoudene Veiling der Onroerende Goederen van wijlen den Heer D. VAN LOON, op Zaturdag den 12[den] dezer maand, zijn onder anderen in bod gebragt, als:

Het HUIS in het Noordeinde, Wijk I, N°. 44, op . . . ƒ 1,000.—
Het HUIS op de Breedestraat, Wijk IV, N°. 235, op . . . 1,850.—
Nader verhoogd met . . . . . 750.—
De vier HUISJES aan den Singel, buiten de Wittepoort, te zamen op . . . . . . 1,660.—
Nader verhoogd ieder met ƒ 25.—, dus . . 100.—
De TUIN aldaar gelegen, op . . . . . 330.—
Nader verhoogd met . . . . . 25.—
De partij WEILAND, op . . . . . 1,000.—
Nader verhoogd met . . . . . 100.—
En het strookje TEELLAND en WATER, op . . . 100.—

Waarvan de Afslag zal plaats hebben op aanstaanden Zaturdag den 19[den] dezer, des avonds ten 6 ure, kunnende nog verhoogingen worden genomen tot en met den dag vóór den Afslag, ten Kantore van genoemden Notaris.

Bij de gehoudene Veiling in het *Heeren-Logement*, aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 12[den] October 1850, ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN, zijn de Perceelen in Bod gebragt als volgt:

N°. 1. HUIS EN ERF aan de Breedestraat, Wijk IV, N°. 324, op ƒ 975.—
N°. 2. Dito aan den Stillen Rhijn, Wijk VI, N°. 58, op . . 1,600.—
N°. 3. Dito in de Janvossensteeg, Wijk VI, N°s. 988 en 989, op . . 685.—
N°. 4. Dito aan de Mare, Wijk VI, N°. 1217, op . . . 1,100.—
N°s. 5 en 6. Dito aan de Dolhuisgracht, Wijk VI, N°. 1361A en 1361B, elk op ƒ 150, dus . . . . 300.—

Waarvan de Afslag zal plaats hebben op Zaturdag den 19[den] October 1850, des avonds ten 7 ure precies, kunnende inmiddels nog worden verhoogd.

En zal tevens op Zaturdag den 19[den] October 1850, ter zelfde plaatse, ten overstaan van genoemden Notaris worden Verkocht, bij Opbod en Afslag: Een HUIS EN ERF, te *Leyden*, aan de Gellebroersgracht, Wijk I, N°. 474.

Op Dingsdag den 15[den] October 1850 en volgende dagen zal door den Boekverkooper J. W. VAN LEEUWEN, verkocht worden: eene kleine doch belangrijke Verzameling van Godgeleerde, Regtsgeleerde, Geneeskundige, Historische en Taalkundige **BOEKEN**, alsmede een zeer *fraai Schilderij van* REMBRANDT VAN RHIJN, voorstellende de Opoffering van JEPHTA; voorts Chirurgische Instrumenten, Teekenstudiën, Busten, Gereedschappen, enz.

Men is van meening, op Dingsdag den 29sten October 1850, des avonds ten 5 ure, ten huize van den Kastelein J. M. VAN BEVER, te *Wassenaar*, ten overstaan van THOMAS JOHANNES VAN BERGEN, Notaris aldaar, in het Openbaar te Veilen en te Gunnen: een hecht en welgetimmerd WOONHUIS, met ruime HOUTLOODS, TIMMERWINKEL en ERVE, staande en gelegen in het Dorp *Wassenaar*, aan het Sloot, Kadaster Sectie F, N°s. 1093—1095, te zamen groot 12 roeden, 46 ellen, waarin de Timmermans-Affaire sedert meer dan 100 jaren met goed gevolg wordt uitgeoefend.

Aangeslagen in de grondlasten over het loopende jaar met ƒ 13.50; kunnende den 15[den] Februarij 1851 worden aanvaard, en bezigtigd des Dingsdags, Woensdags en Donderdags van iedere week, des morgens van 10 tot des namiddags 4 ure.

Nadere informatiën ten Kantore van voornoemden Notaris VAN BERGEN en van den Notaris Mr. HERMAN OBREEN, te *Leyden*. De bewijzen van eigendom en voorwaarden van verkoop zullen vier dagen vóór de Veiling, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 1 ure, ten Kantore van eerstgemelden Notaris ter inzage gereed liggen.

Bij gebrek aan spijsvertering en alle maag- en leverziekten, neme men de Pillen van Holloway.

Een ieder die aan de bovengenoemde ongesteldheden is lijdende, behoorde zijnen toevlugt tot de *Pillen* van HOLLOWAY te nemen, daar er geen geneesmiddel bekend is hetwelk met een zoo zeker gevolg ten deze werkt, als dit. Deze pillen versterken de maag, vermeerderen den eetlust, zuiveren het bloed en werken heilzaam op de lever. Ook voor elke ongesteldheid in de darmen zijn zij zeer aanbevelenswaardig, zij nemen de oorzaak der ziekte weg en geven gezondheid en krachten weder. Zenuw-hoofdpijnen en neerslagtigheid van geest worden ook spoedig weggenomen door de *Pillen* van HOLLOWAY.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 7.75, ƒ 15.50, ƒ 23.50.
Potjes Zalf à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 8.15, ƒ 15.90, ƒ 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. F. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 14 October.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$56\frac{5}{8}$	$56\frac{3}{4}$	$56\frac{11}{16}$
Dito Certificaten	〃 3	〃	$67\frac{5}{8}$	$67\frac{13}{16}$	$67\frac{5}{8}$
Dito dito	〃 4	〃	$88\frac{5}{8}$	$88\frac{7}{8}$	$88\frac{5}{8}$
Amortisatie Syndicaat	〃 $3\frac{1}{2}$	〃	$88\frac{7}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	$168\frac{1}{2}$	169	$168\frac{1}{2}$
O. I. Leening	〃 4	〃	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	〃		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	$90\frac{1}{4}$	—	—
Haarlemmermeer	〃 5	〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5	〃	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	〃 5	〃	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{5}{8}$	$104\frac{1}{2}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	〃 5	〃	$95\frac{5}{8}$	96	—
Dito 1840	〃 4	〃	$87\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	〃 4	〃	$87\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	〃 4	〃	—	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6	〃	—	—	—
Certificaten van dito	〃 6	〃	66	—	—
POLEN, Obligatiën	〃 4	〃	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	〃 500	〃	$144\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$11\frac{5}{8}$	$11\frac{7}{16}$	$11\frac{3}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken	〃 5	〃	$11\frac{1}{16}$	—	—
Dito Obligatiën	〃 3	〃	$39\frac{1}{2}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3	〃	$33\frac{15}{16}$	34	34
Coupons Ardoins			$8\frac{3}{4}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	〃 5	〃	—	—	—
Dito	〃 4	〃	—	—	—
Dito Metall.	〃 5	〃	$75\frac{5}{8}$	$75\frac{3}{4}$	—
Dito Nieuwe	〃 5	〃	$80\frac{3}{8}$	$80\frac{5}{8}$	$80\frac{3}{8}$
Dito 1847	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$40\frac{1}{4}$	$40\frac{1}{2}$	—
BELGIE, Banc.	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$46\frac{1}{16}$	$46\frac{1}{4}$	$46\frac{1}{4}$
BRAZILIE, 1824 100 £	〃 5	〃	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	〃 5	〃	$35\frac{3}{8}$	$35\frac{7}{16}$	$35\frac{3}{8}$
Dito dito	〃 4	〃	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{9}{16}$	$34\frac{9}{16}$
VENEZUELA	〃 3	〃	—	—	—
MEXICO	〃 5	〃	$29\frac{3}{4}$	—	—
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Braz. 1843 £ 100, 5 pCt. $88\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.